

Eyðgerð Mørkøre Kruse

lesandi

Latið hjørtuni upp á jólum

Fáir dagar eru til jólar og mong, serliga børnini, gleðast um at fáa pakkar. Jólalhald hava verið í mongum plássum, og hjá summum eru jólagávarnar komnar til høldar, meðan onnur eiga á, at keypa jólagávur.

Hendan tíðin er merkt av eini árstíð, sum ikki gevur serliga nógv ljós frá sær, og tískil er tað kærkomið við jólaperum. Ljósið gevur vón og fyri nógv kennist tað hugaligt at vita, at stytsti dagur er fyri framman. Vit vita, at so er vón fyri ljósari tíðum. Jólini eru gleðilig, ein hjart tíð. Hugnalig fyri summi og hugtung fyri onnur.

Vit eru komin at kenna felagsskapin í Menniskjum góður tokki, og tað hevði neyvan komið nøkrum til hugs fyri fáum árum síðan, at tað eru so nógvar familjur, sum ikki hava orku til at gleðast um jólini. Tey stúra eyka nógv fyri jólunum.

Heldur enn at gerast gleðilig, verða jólini ein marra fyri summi. Tey vita ikki síni livandi ráð, og í nógvum førum vilja tey bara hava, at hendan gleðistund skjótt fer framvið.

Heima hjá okkum hava vit ofta tosað um jólini, og eg havi hildið tað verið so sera týdningarmikið, at børnini komu at skilja, at á jólum hátíðarhalda vit, at Jesus varð føddur. Gávarnar eru bara eitt eyka bonus, sum ger tað hugnaligari. Tað er altíð stuttligt at fáa gávur og vita, at onkur hevur hugsað um teg. Tað er altíð stuttligt at fáa jólakort og síggja, hvussu nógv fólk, sum tú ikki sært til dagligt broytast.

Nú ein dagin tosaðu vit aftur um jólini. Týdningin av at geva sær stundir og steðga á eina løtu fyri at merkja eftir og møguliga gera okkurt eitt sindur øðrvisi. Seta sær spurningin, um hvat jólini hava at týða.

Hvat er hetta fyri ein tíð? Hví halda vit jól? Viðhvørt seti eg eisini spurnartekin við, um tað ikki bara hevði verið best, at jólini bara fóru framvið, og man slapp undan at halda tey.

Men jólini eru har hvørt ár, og spurningurin er, hvat man velir at leggja í tey. Hvørji virði ynski eg, at vit í okkara familju sita eftir við á jólum? Jólini fyri okkum skulu vera ein gleðilig tíð og ein friðarlig tíð. Ein tíð, har vit sita eftir við eini góðari kenslu.

Men soleiðis er tað ikki fyri øll. Fyri partar av fólkinum eru jólini ein tíð við stúran og fyri onnur eru jólini alt annað enn friðarlig. Fyri tey er stúranin langt síðan byrjað. Verður friður á jólum? Hvussu koma vit gjøgnum jólini hesuferð? Allir hesir tankar órógva og tískil gerast jólini ótrygg og ófriðarlig.

Latið okkum lata hjørtuni upp fyri teimum, sum ikki hava tað gott á jólum. Ikki bara hugsa um tey, sum ikki hava tað gott men geva eina hjálpanði hond.

Gleðilig jól øll somul. Eg ynski fyri okkum øll somul, at jólini verða góð og gleðilig. Túsund takk til eldsálirnar aftan fyri tiltakið í Menniskjum góður tokki. Takk fyri at tit hava latið eyguni hjá okkum upp og takk fyri at tit gera nakað munandi fyri at hjálpa øðrum.

KJAK

Viðmerkingar og lesarabrøv til Sosialin skulu sendast til teldupostadressuna: post@sosialurin.fo

Munnkurvin

Annita á Fríðriksmørk

Tá ið stórmál eru til viðgerðar í Løgtinginum, eru samgongutingfólk javnan samd um at ongin skal taka orðið ella í mesta lagi ein fyri hvønn flokk. Í øðrum lagi er avgjørt at skunda mál í gjøgnum uttan at geva málinum ta tíð, tað eigur sambært tingskipanini. Og í triðja lagi uttan at geva málum ta lögfrøðiligu eftirkannan, sum mál eiga at fáa. Onkur vil kanska siga, at soleiðis hevur tað altíð verið. Men tað er ikki rætt. Soleiðis hevur tað ikki altíð verið. Hetta er nakað, sum hevur vundið uppá seg seinastu árin, og við tíðini er tað nærum blivið legalt at seta tingskipan til viks og legalt at undirgrava fólkaræðisligu prinsippini. Hetta minnir ikki sørt um søguna um froskin, sum varð sleptur í kókandi heitt vatn, og hann sprakk uppúr aftur sjálvur, tí hann brendi seg. So varð froskurin koyrdur í kalt vatn og vatnið varð síðani hitað so líðandi, til tað at enda kókaði. Tá var froskurin liggjandi í vatninum og merkti ikki upphitanina, og har lá hann til hann av hitanum.

Samráð

Nú fólkaræði var til viðgerðar í kjakinum í Degi og Viku týskvøldið, varð høvuðsevnið, um vit ikki áttu at fingið eina skipan við opnum samráð.

Til tað er at siga, at vit kunnu fáa so nógvar skipanir, sum vit vilja. Tað, sum tó hevur týdning, er, at tær skipanir, sum eru, verða virdar. Og her er spurningurin um vit ikki eru á skeivari kós í løtuni. Tað er sum um, at tað gerst meira og meira legalt ikki at virða tingskipanina, m.a. við at skúgva fólkaaræðisligu rætningslinjurnar til viks. Fólkaræði átti annars heldur at verið nakað, sum javnan varð tikið upp til viðgerðar, so týdningurin av tí sat rimmarfast í tiltitanini hjá løgtingslimum.

Haldi sjálv, at tað sita nógv vitug fólk í løgtinginum, - hetta sigi eg, hóast eg ofta hoyri tað mótsatta. Hóast skilagóð tingfólk er virðingin fyri parlamentarisku skipanini sloppin á glið.

Førleiki at taka støðu

Hóast fólkaræði merkir, at fólkið ræður, so vita vit eisini, at tað ber ikki til, at alt fólkið skal taka avgerðir í øllum málum. Vit hava tí eina skipan við fólkavaldum umboðum. Í parlamentinum sita hesi fólkavaldu fólk, sum hava til uppgávu at viðgera og tosa um mál, sum eru til viðgerðar.

Tað er sjálv viðgerðin, sum er hornasteinurin í Løgtinginum. At debatera og skaffa sær nýggja vitan. Og

so til síðst at taka støðu, sum byggir á vitan. Eina vitan, sum eisini er atkomulig fyri almenninginum.

Tey flestu løgtingsmálini fáa triggjar viðgerðir, fara í nevnd, álit verður skrivað, og so og so leingi skal verða ímillum hvørja viðgerð. Alt fyri at verja fólkaræði, fyri at tryggja, at mál ikki verða skrumblað ígjøgnum. Í so máta er fólkaræði gamaní ein rímiliga tung og ofta stirvin skipan. Men, “fólkaræði er ikki gott, men tað finst onki betur”, segði Churchill. Og so leingi vit ikki hava funnið eina betri skipan, eiga vit at virða hana vit hava og hjúkla um hana.

Samgonguleiðarar, sum sita í landsstýrinum, stýra løgtingsfólkum

Ein dagin skrivaði ein samgongutingmaður soleiðis á facebooksíðu síni: “ Helst hugsa nøkur, hví so fá samgongufólk tóku orðið á Tingi í dag um broytingar í hjúnabandslógini. Samgonguleiðararnir høvdu avrátt, at bert framsøgufólkið hjá hvørjum flokki sær skuldi taka orðið, og hesum tók samgongan undir við. Tí vóru tað einans 3 fólk úr samgonguni, sum tóku orðið: Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttur, Reimund Langgaard og Jenis av Rana.”

Uppgávan hjá okkara fólkavalda Parlamenti er at verða fólksins eftirlitsmyndugleiki við stjórnini. Tí er tað ikki í lagi, at floksformenn, sum m.a. sita í lands-

stýrinum krevja, at tingfólk onki siga í einum tingmáli. Enn verri er tað, at tingfólk tiga, tí tey, sum tey hava eftirlit við, krevja tað!

Og ironiskt var tað, at meðan tingfólk fáamunnkurv brúkti ein deildarleiðari í miðfyrisitingini høvi at siga sína hjartans meining við Løgtingið um sama mál.

Ikki tí, eg haldi at tað er í finasta lagi, at deildarleiðarar siga sína meining. Embætisfólk mugu eisini hava tali og skrivifrælsi. Men at loyva deildarleiðara at skriva Løgtinginum eitt skriv, um eitt mál har tey fólkavaldu – tey sum eru lønt og vald til at siga sína meining – verða biðin um at tiga, tað gevur í minsta lagi eina fatan av, at her er farið at skeikla í býtinum millum lóggevandi og úttinnandi valdið.

Er samráð svarið?

Í Degi og Viku týskvøldið var evnið fólkaræði. Mesta av kjakinum snúði seg um, hvørt vit skuldu hava eina skipan við samráði ella ikki. Havi skilt, at Samráð virkar væl, har tað er. Men tá vildi eg fyrst mælt til skipað varð so fyri at politikarar finga høvi at kjakast um fólkaræði, og hvussu hetta eigur at virka í løgtinginum, og hvat kann henda, um vit ikki virða tað. Hava vit ikki politikarar, sum virða tær skipanir, sum vit hava og hjúkla um tær, so vil ein nýggj skipan neyvan loysa nakran trupulleika.

Oyrareingir - Signabøur

Bjarni Djurholm

løgtingsmaður

Løgtingið samtykti mikukvøldið á figgjarlógini fyri 2014 at breiðka vegin frá havnalagnum á Oyrareingjum og út á Signabø.

Hetta er annað árið á rað, at Løgtingið játtar pening til ábøtur á vegakervið í Kolla-firði.

Til jóla í fjør samtykti Løgtingið at betra til- og fráko-ringina við Sjógv í Kolla-

firði. Arbeiðið fór í gongd í heyst og verður liðugt aftan á ársskiftið. Tá arbeiðið er liðugt verður ein av vandamiklu ferðsluteinunum á landsvegunum munandi tryggari - til stórt gagn fyri bygdafólkið og fyri ferðsluna, sum koyrir framvið.

Tá vegateinurin út á Signabø er breiðkaður verður hetta eisini til stóran

bata fyri trygdina á leiðini, umframt at tunga og lætta ferðslan fer at hava munandi betri umstøður.